

N:o 3.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, om ändring af § 1 i gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna.

Vår nu gällande bevillningsförordning afser ju att *all fastighet* skall uppskattas till sitt *verkliga* värde och, i öfverensstämmelse dermed, att en *rättvis* och *jemlik* beskattning åstadkommes. För att ernå detta mål, åtföljes bevillningsstadgan af en särskild instruktion för taxeringsmyndigheterna. I denna instruktion föreskrifves, att värdet af fast egendom skall föreslås och bestämmas *med ledning af* areal, hypoteksvärdering, köpeskillning, hyres- eller arrendesumman, brandförsäkringsvärdet o. s. v. Uti 1 § 6 punkten af denna instruktion förekommer följande moment:

»Då fast egendom, som under sistförflutna fem år blifvit såld eller undergått ofvan omförmälda värdering, uppskattas högre eller lägre än den senast betingade köpeskillingen eller den godkända värderingssumman, så och då förändring göres i det senast fastställda taxeringsvärdet, böra de särskilda skäl, hvilka dertill föranledt, i taxeringshandlingarne eller nämndens protokoll antecknas. Åbyggnader å stads-egendom samt öfriga i 5:e punkten här ofvan uppräknade hus och byggnader få ej, utan på enahanda sätt tillkännagifven anledning uppskattas till lägre värde än det, för hvilket samma byggnader äro hos allmän brandförsäkringsinrättning emot brandskada försäkrade, ej heller till lägre värde än det, som motsvarar den behållna hyresersättningen kapitaliserad efter 5 procent.»

Man kunde väl hafva gjort sig den föreställningen, att denna föreskrift skulle vara tillräckligt tydlig och att densamma icke skulle kunna misstydas eller missförstås. Så är likväl ingalunda förhållandet.

Inom den kommun, der jag är bosatt, har bevillningsberedningen tolkat denna punkt på det sättet, att *annan fastighet*, d. v. s. icke jordbruksfastighet, icke under några omständigheter får taxeras under brandförsäkringsvärdet. Det orimliga i en sådan tolkning är ju ögonskenlig och leder till de mest avita orättvisor, i uppenbar strid emot bevillningsförordningens anda och mening. Emellertid, då jag tillskref vederbörande och påpekade det origtiga i deras tillvägagående, så erhöj jag ett svar, hvarur jag tillåter mig att citera följande passus:

»Om du läser rätt innantill i den bevillningsstadga, som från och med år 1898 gäller, så framgår att »annan fastighet» (= hus) icke får taxeras under brandförsäkringsvärdet. Härvid är alltså den valfrihet utesluten, som fortfarande gäller vid taxering af »jordbruksfastighet». Att denna förändring är en försämring i bevillningsstadgan, som leder i praktiken till löjeväckande befämgdheter, kan jag med fakta bevisa. Ja, det går så när man stiftar lag, utan nödig tanke på följderna vid tillämpningen.»

Ja, i sanning, nog får man erkänna att detta är »löjeväckande», i synnerhet då jag måste tillägga, att den som lemnade detta svar är en mycket betrodd man, som i mer än ett fjerdedels sekel kontinuerligt sutit ledamot i bevillningsberedningen och inom densamma varit den ledande personligheten, som inom orten går och gäller för att vara en öfverstyf lagtolkare.

Men frågan har äfven sin allvarsamma sida. Jag hade nemligen förstält mig, att blotta påvisandet inför taxeringsnämnden utaf en sådan tillämpning af bevillningsförordningen skulle vara tillräckligt för att vinna rättelse. Men då så skedde, så befans, att jemväl kronombudet hyste samma uppfattning som bevillningsberedningen. Det är denna omständighet, som föranledt mig att draga frågan inför Riksdagens pröfning. Det ligger nemligen mycket nära till hands, att äfven på andra orter der kunna finnas lika klyftiga författningstolkare, som blifva anförtrödda att föreslå och bestämma öfver sina medmenniskors beskattning. Men hvart en sådan tolkning af vår nu gällande bevillningsstadga leder, framgår tydligast, då jag upplyser, att, inom den ifrågavarande kommunen, fyrktalssumman sprang upp ifrån 17,032 år 1897 till 20,099 år 1898, som till en väsentlig del härleder sig ifrån den antydda missuppfattningen. Jag skulle, såsom den ärade bevillningsberedningsledamoten behagar uttrycka sig, kunna påvisa åtskilliga »löjeväckande befämgdheter», som denna tolkning af bevillningsstadgan framkallat, men det anförda torde vara tillräckligt karakteriserande och vill blott erinra derom, att det är de små och minst bärkraftiga,

som derigenom blifvit oskäligt uppskörtade, hvilket ju står i rak motsats till vår tids åskådning beträffande skattefördelningen de olika samhällslagren emellan. Jag tillåter mig därför hemställa,

att bevillningsutskottet behagade föreslå och Riksdagen antaga en sådan omredigering af den här ofvan citerade punkten af 1 § i instruktionen för taxeringsmyndigheterna, att densamma må kunna begripas och icke misstydas äfven af sådana taxeringsmän, som dem jag ofvan tillåtit mig att referera.

Stockholm den 20 januari 1900.

Sten Nordström.